Naturvårdsenheten Se sändlista

BILDANDE AV HAMSAS NATURRESERVAT

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) det område som avgränsats på karta enligt bilaga 1 och 2, med de gränser som slutligen märks ut i fält, som naturreservat. Naturreservatets namn ska vara Hamsas naturreservat.

För att tillgodose och uppnå syftet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se Föreskrifter för naturreservatet).

Slutligen fastställer länsstyrelsen med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skötselplan enligt bilaga 3 för naturreservatets långsiktiga vård. Förvaltare för naturreservatet ska vara länsstyrelsen.

Förevarande beslut träder i kraft när det vinner laga kraft. Föreskrifterna enligt punkten C om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet och om ordningen i övrigt inom naturreservatet träder dock i kraft den dag som framgår av kungörelsen i länets författningssamling, och dessa föreskrifter gäller därvid enligt 7 kap. 30 § andra stycket miljöbalken omedelbart, även om de överklagas.

Uppgifter om naturreservatet

Benämning:	Hamsas naturreservat
NVR-id:	21-2042327
Kommun:	Sandviken
Karta:	Ekonomisk karta 13G:6j
Lägesbeskrivning:	Ca 9 km norr om Sandviken, se bifogad översiktskarta (bilaga 2)
Centrumkoordinater (SWEREF99 TM):	E: 6591244 N: 6729629
Gräns:	Se bifogad beslutskarta (bilaga 1)
Fastigheter och markägare:	Jäderfors 3:1
Areal (från VIC Natur):	Total areal 57,2 ha Produktiv skogsmark 56,3 ha Därav naturskog* ca 26 ha *Areal från länsstyrelsens naturskogsinventering
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Friluftsliv:	Området är av litet intresse för friluftslivet.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara den biologiska mångfalden och att vårda och bevara den värdefulla naturmiljön i området. Mer specifikt är syftet att bevara ett skogsbestånd av orörd karaktär med inslag av gamla och grova träd, både barrträd och lövträd. Den värdefulla livsmiljön naturskogsartad barrblandskog med inslag av lövträd, samt de typiska växt- och djursamhällen som är karakteristiska för denna livsmiljö ska bevaras. Strukturer som död ved och gamla grova träd ska förekomma i för livsmiljöerna gynnsam omfattning.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och arbetsföretag som riskerar att skada naturmiljön i området förhindras.
- Den naturskogsartade skogen i naturreservatet tillåts utvecklas fritt genom naturliga processer.

Föreskrifter för naturreservatet

Föreskrifterna under A och C nedan utgör inte hinder för förvaltaren av naturreservatet att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet, som framgår av föreskrifterna B1-B3 nedan och som preciseras i tillhörande skötselplan. Inte heller utgör föreskrifterna hinder för länsstyrelsen eller av länsstyrelsen utsedd uppdragstagare att utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv inom naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. avverka träd eller buskar, eller att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,

2. uppföra byggnad, brygga, bro, mast, antenn, torn, campingplats, luft- eller markledning, stängsel, hägnad eller annan anläggning,

3. anlägga väg, stig, vandringsled eller parkeringsplats,

4. bedriva vattenverksamhet, som t.ex. att utföra vattenreglering eller leda bort vatten,

5. bedriva täkt, anordna upplag, borra, mejsla, måla, spränga, gräva, schakta, dämma, tippa, fylla ut, dika, dikesrensa, muddra, eller på annat sätt skada mark och block,

6. bedriva mineralutvinning,

7. använda eller sprida kemiska och biologiska bekämpningsmedel, kalk, gödselmedel eller växtnäringsämnen,

8. framföra motordrivet fordon. Undantag gäller för älgdragare eller liknande som behövs för uttransport av större vilt från området vid den jakt som är tillåten i naturreservatet. Uttransporten ska ske på så sätt att skador på mark och vegetation minimeras,

9. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,

10. plantera in eller sätta ut växt- eller djurart,

11. utan länsstyrelsens tillstånd upplåta mark för organiserade tävlingar eller militära övningar,

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktigas ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla följande intrång.

1. Utmärkning av naturreservatets gränser enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

2. Uppsättning och underhåll av informationstavla.

3. Eventuellt underhåll av den gamla kyrkostigen (enligt karta, bilaga 4).

4. Eventuella åtgärder för att förbättra/återställa våtmarkens hydrologi, såsom igenfyllning av diken och restaureringsåtgärder i bäcken (enligt karta, bilaga 4).

5. Undersökning och dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon. Undantag gäller för älgdragare eller liknande som behövs för uttransport av större vilt från området vid den jakt som är tillåten i naturreservatet.

2. ta ved. Eldning är tillåten om egen ved tagits med,

3. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar,

4. skada, plocka eller samla in växter och svampar. Bär-, matsvamp- och blomplockning för eget behov är dock tillåten, med undantag för fridlysta och rödlistade arter,

5. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet,

6. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,

7. skada fast föremål eller ytbildning, så som att omlagra eller bortföra sten eller därmed jämförligt,

8. utan länsstyrelsens tillstånd använda området för organiserade tävlingar eller militära övningar,

Föreskrifterna 1 och 5 ovan utgör inte hinder för innehavare av särskild rätt i samband med den jakt som är tillåten i naturreservatet.

Ärendets handläggning

Områdets höga naturvärden blev först kända hos Skogsstyrelsen. Vid Skogsstyrelsens fältbesök klassades stora delar av området som nyckelbiotop. Då området bedömdes vara för stort för att skyddas som biotopskyddsområde kontaktades Länsstyrelsen. Länsstyrelsens personal inventerade Hamsas första gången under hösten 2012 och ett andra fältbesök gjordes i maj 2013.

Naturvårdsverket godkände området för naturreservatsbildning under hösten 2013. Värderingen utfördes av Christer Larsson på konsultfirman NA. Stefansson AB i januari 2014.

Efter förhandlingar med markägarna löstes markåtkomsten genom intrångsavtal i juli 2014. Förhandlingarna sköttes av Magnus Lind på Fastighetskonsult Torkel Öste AB.

Förbudet mot att avverka träd eller buskar, eller att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle, medför att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd fastighet. Överenskommelse om ersättning enligt 34 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. och enligt 31 kap. miljöbalken har därför träffats med berörda sakägare.

Beslut och skötselplan skickades på remiss till sakägare och berörda myndigheter den 6 juni 2014. Följande synpunkter inkom:

- Sveriges geologiska undersökning (SGU) har inga synpunkter på bildandet av naturreservatet. SGU föreslår ett tillägg i den geologiska beskrivningen, som har arbetats in i texten.
- Sandvikens kommun (Bygg- och miljöförvaltningen) anser att förslaget är bra genomarbetat och har inget att tillägga. För regionen, och inte

minst för Sandvikens kommuns del, är reservatet mycket värdefullt. Naturskog, eller början till en är sällsynt i dessa av skogsbruk under lång tid nyttjade skogarna. Det blivande skyddet utgör i den meningen ett värdefullt tillskott.

Skälen för länsstyrelsens beslut

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 1 § andra stycket miljöbalken ska densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Enligt 7 kap. 4 § första stycket miljöbalken får länsstyrelsen förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken, följer att det i beslutet ska anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet. Enligt paragrafens tredje stycke får länsstyrelsen meddela beslut om nya inskränkningar eller nya skäl för naturreservat om det behövs för att uppnå syftet med skyddet.

Enligt 7 kap. 6 § miljöbalken får länsstyrelsen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång om det behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

Enligt 7 kap. 30 § första stycket miljöbalken jämfört med 22 § första meningen förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. får länsstyrelsen meddela föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet.

Utredningen i ärendet

Beskrivning av området

Hamsas naturreservat är beläget mellan Järbo och Jäderfors i Sandvikens kommun. Området består till största delen av 80 -120 årig granskog med inslag av tallmyrar och mindre delar barrblandskog. Skogen har vissa spår av äldre skogsbruk. Marken i området är mestadels en blandning av morän och dikad våtmark. Historiskt har troligen skogen som står kvar i området

varit restskogar efter hårda huggningar för ved till omgivande järnbruk. I den centrala delen av naturreservatet finns en tallmosse, Porsmuren. Våtmarken som sträcker sig in i området är dikad och har i dagsläget inte några höga naturvärden. Denna mittersta del av har tagits med i reservatet främst som arronderingmark/skyddszon för att få en bra sammanhängande form på naturreservatet.

Beskrivning av prioriterade bevarandevärden

Naturvärdena inom området är kopplade till de delar som kan klassas som barrnaturskog, mer specifikt grandominerad barrblandskog med 160-åriga tallar och granar. Välväxta gammeltallar upp till 200 år med pansarbark och krumma grenar i trädtopparna förekommer. Det finns inslag av lövträd, framförallt asp i både norra och södra delen av området. Även sälg, klibbal, rönn och vårtbjörk förekommer. Död ved finns i måttlig till allmän mängd och utgörs av stående och omkullfallna torrakor av framförallt gran. Enstaka lågor efter stambrott på grund av röta förekommer också.

Skyddsvärda fågelarter från EU:s fågeldirektiv är påträffade inom eller i direkt anslutning till området, t.ex. Pärluggla (*Aegolius funereus)* och spillkråka (*Dryocopus martius*) samt den hotade och rödlistade tretåiga hackspetten (*Picoides tridactylus,* NT).

Även de rödlistade svamparna stjärntagging (*Asterodon ferruginosus,* NT), ullticka (*Phellinus ferrugineofuscus,* NT), gränsticka *(Phellinus nigrolimitatus,* NT), och tallticka *(Phellinus pini,* NT), är påträffade i området. Därutöver har signalarter för höga naturvärden som vedticka (*Phellinus viticola),* gammelgranlav (*Lecanactis abietina*), garnlav (*Alectoria sarmentosa,* NT) och knärot (*Goodyera repens,* NT) noterats i området.

Andra sakförhållanden av betydelse för beslutet

Hamsas naturreservat ligger på en fastighet med hög andel nyckelbiotop registrerade av Skogsstyrelsen. Området prioriteras därför för områdesskydd då andelen nyckelbiotopsareal är över 5 % av brukningsenheten och arealen utgör en betydande ekonomiskt värde för hela fastigheten. Fastigheten har även lagts ut till försäljning, vilket ytterligare motiverar prioriteringen av området, då fastighetsförsäljningar ofta aktualiserar gallringar och föryngringsavverkningar. Enligt den nationella strategin för formellt skydd av skog (Naturvårdsverket, 2005) ska myndigheten därför överväga möjligheten att köpa in eller intrångsersätta området innan försäljning sker.

Området ingår inte i värdetrakt, utan ligger istället i ett landskap där äldre skog blir mer och mer sällsynt. Naturvärdena är mycket höga jämfört med de annars hårt brukade skogarna i Gästrikland.

Området behöver skyddas för att tillgodose behovet av orörda skogsområden och för att bevara skogslevande djur och växter. Området bidrar därmed till att uppfylla miljökvalitetsmålet ”Levande skogar” och är ett bra exempel på den typ av områden som ska prioriteras enligt länsstyrelsens och Skogsstyrelsens strategi för formellt skydd av skog i Gävleborgs län (länsstyrelsens rapport 2006:19-21).

Länsstyrelsens bedömning och intresseprövning

Bedömning

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med bevarande av områdets värden. Området är av stort värde för bevarande av den biologiska mångfalden. Det är därför enligt länsstyrelsens bedömning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken. Att så sker bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenområdena enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

Enligt kommunens översiktsplan (kommunomfattande översiktsplan för Sandvikens kommun, 1990) ingår naturreservatet i ett område utan speciella utpekade värden eller speciella rekommendationer för skogsbruket. Bildandet av naturreservatet överensstämmer således inte med kommunens översiktsplan. Kommunen har pekat ut de områden med höga naturvärden som var kända då översiktsplanen antogs. Vid detta tillfälle var inte de höga naturvärdena i detta område kända. Om områdets naturvärden hade varit kända hade området sannolikt varit utpekat som område för naturvård i översiktsplanen, i likhet med många andra områden av samma karaktär. Enligt kommunens naturvårdsprogram (2005) ska Sandvikens kommun vara en kommun som aktivt arbetar med naturvård. Ett övergripande mål i naturvårdsprogrammet är bland annat att andelen gammelskog (150år) ska öka i kommunen. Länsstyrelsen gör därför bedömningen att naturreservatet inte motverkar intentionerna i översiktsplanen och naturvårdsprogrammet.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för den biologiska mångfalden och för allmänheten är så stora att de överväger de negativa effekterna som kan uppstå för allmänheten och för berörda fastighets- och sakägare.

Enligt länsstyrelsens mening är föreskrifterna anpassade till naturreservatets syfte och bevarandevärdena i området.

Intresseprövning

I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde. Länsstyrelsen menar att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som gjorts i rätten att använda mark- och vattenområden är nödvändiga, och att de inte går längre än vad som krävs för att uppnå syftet med naturreservatet. Länsstyrelsen har beaktat proportionalitetsprincipen.

Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken har länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § andra stycket miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte (7 kap. 26 § miljöbalken). Enligt 7 kap. 7 § sista stycket miljöbalken gäller att beslut om dispens får meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område.

Länsstyrelsen ska bedriva tillsyn över naturreservatet. I tillsynen ingår att tillse att reservatsföreskrifterna följs.

Av 29 kap. 2 och 2 a §§ miljöbalken följer bland annat att det kan medföra straffansvar att orsaka skada i eller bryta mot föreskrift som meddelats för ett naturreservat.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Eftersom naturreservatet syftar till att bevara biologisk mångfald ska eventuella vindfällen och stormskadad skog lämnas. Bestämmelserna i 5, 6 och 10 §§ skogsvårdslagen (1979:429) ska inte tillämpas inom naturreservatet.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 6.

Beslut i ärendet har fattats av vik. länsråd Veronica Lauritzsen. I den slutliga handläggningen har även deltagit enhetschefen Ann Gudéhn, juristen Ann-Charlotte Nyman, biologen Robert Ahlberg, biologen Linda Svensson och biologen Ida Svartholm, varav den sistnämnda har varit föredragande.

Veronica Lauritzsen Ida Svartholm

Bilagor:

1. Beslutskarta
2. Översiktskarta
3. Skötselplan
4. Föreskriftskarta
5. Sändlista
6. Hur man överklagar

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2014-08-18

Dnr 511-6896-2013 bilaga 1

Hamsas naturreservat
Beslutskarta

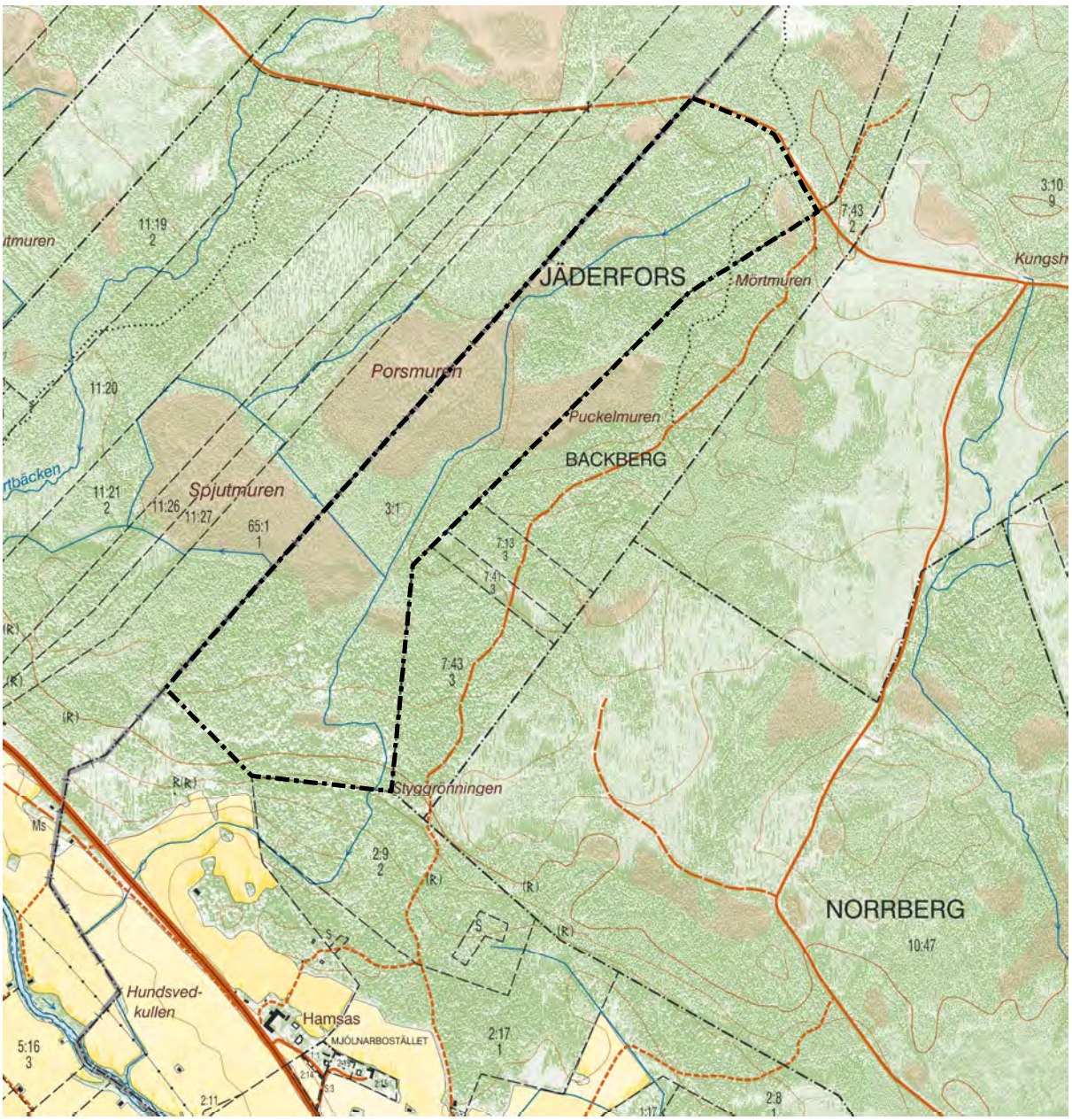

Bakgrundskarta: Fastighetskartan

Skala 1:15 000

0 50100 200 300 400 500 Meter

Beslutskarta för Hamsas naturreservat
Gränsen är ännu inte inmätt i fält

Centrumkoordinater N: 6838681 E: 629944

Reservatsgräns

N

© Lantmäteriet

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	010 - 225 10 00	010 - 225 11 50	gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2014-08-18

Dnr 511-6896-2013 Bilaga 2

Hamsas naturreservat
Översiktskarta

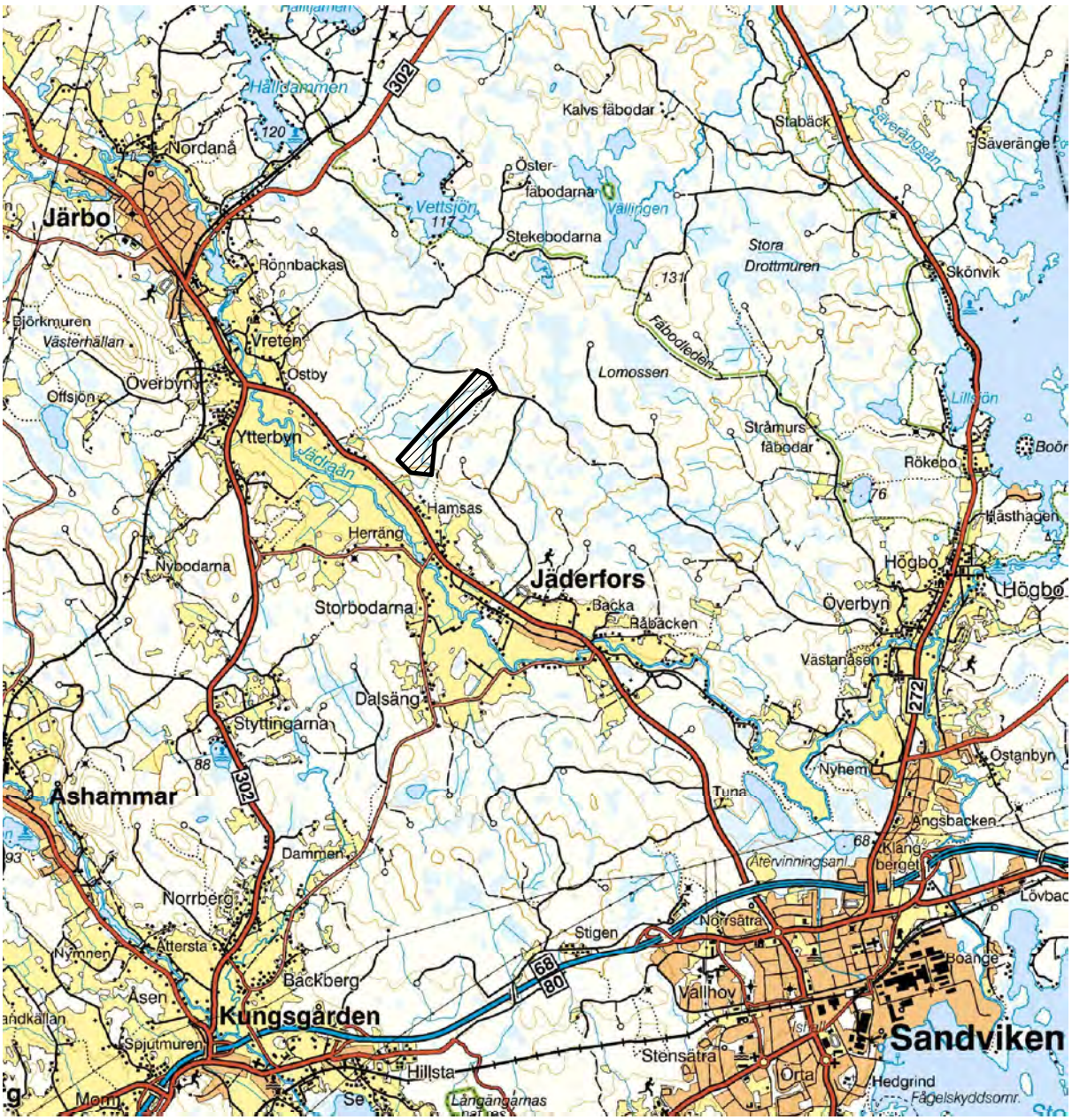

Bakgrundskarta: Vägkartan

Skala 1:100 000

Centrumkoordinater N: 6838681 E: 629944

Naturreservatsgräns

0 0,5 1 2 3 Kilometer

N

© Lantmäteriet

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	010 - 225 10 00	010 - 225 11 50	gavleborg@lansstyrelsen.se

Naturvårdsenheten Se sändlista

SKÖTSELPLAN FÖR HAMSAS NATURRESERVAT

BESKRIVNINGSDEL

I skötselplanen anges målen med naturreservatet och de ska ligga till grund för dess vård och skötsel. Naturreservatet ska utmärkas genom förvaltarens försorg enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

1. Beskrivning av bevarandevärdena

1.1 Administrativa data

Objektnamn	Hamsas naturreservat
NVR-id	21-2042327
Län	Gävleborg
Kommun	Sandviken
Arealer (från VIC Natur):	Total areal 57,2 ha Produktiv skogsmark 56,3 ha Naturskog* 26 ha *Areal från Länsstyrelsens naturskogsinventering
Naturtyper landareal (enligt Metrias naturtypskartering KNAS): Tallskog Granskog Barrblandskog Barrsumpskog Lövblandad barrskog Övrigt	 3,0 ha 11,9 ha 13,2 ha 11,4 ha 14,1 3,6 ha
Prioriterade bevarandevärden: Markslag Naturtyper	 Skog Barrblandskog, lövblandad barrskog, granskog

Strukturer	Död ved, gamla grova träd, äldre lövträd
Arter (rödlistekategori enl. Gärdenfors (2010) resp. artkod enl. fågeldirektivet 2009/147/EG.)	Pärluggla (*Aegolius funereus,* A223*)* Spillkråka (*Dryocopus martius,* A236) Tretåig hackspett (*Picoides tridactylus,* A241, NT). Stjärntagging (*Asterodon ferruginosus,* NT) Ullticka (*Phellinus ferrugineofuscus,* NT) Gränsticka *(Phellinus nigrolimitatus,* NT) Tallticka *(Phellinus pini,* NT) Vedticka (*Phellinus viticola)* Gammelgranlav (*Lecanactis abietina*) Garnlav (*Alectoria sarmentosa,* NT) Knärot (*Goodyera repens,* NT)

1.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Området har troligtvis nyttjats av människor ända sedan förhistorisk tid och i närområdet finns fynd av flera boplatser. Bland annat kan det röra sig om en stenåldersboplats i närheten av naturreservatet.

Större delen av Sandvikens kommun ingår i det område som brukar benämnas Bergslagen. Här bedrevs järnhantering med gruvor och järnframställning under 300-400 år, en näring som slukade enorma mängder skogskol och ved. De bolag som bedrev järnbruk övergick inte sällan till att bli skogsbolag med sågverksamhet och sedermera papperstillverkning när järnhanteringen avvecklades. De flacka områdena kring Dalälven och Storsjön har sedan flera tusen år tillbaka utgjort viktiga jordbruksmarker. Att skogarna i området under lång tid varit påverkade av människan framgår också tydligt när man analyserar omfattningen av för arterna viktiga substrat och skogsmiljöer. Skog över 150 år och andelen död ved, gammal barrskog och gammal lövrik skog är exempelvis väldigt ovanlig i dessa trakter.

1.2.1 Gården Hamsas

Gården Hamsas är en genuin gästrikegård som har förvaltats av samma släkt i 13 generationer sedan 1658, eventuellt ännu längre. Den stora mangårdsbyggnaden är byggd 1898 och sidobyggnaden (sommarhuset) är byggd 1894. Rian (torkladan) har kulturhistoriskt värde och är en av få gästrikerior som finns bevarade. Ett soldattorp och en smedja hör också till gården, samt några åkerlador.

Hamsas skogar har troligtvis varit restskogar efter hårda huggningar för ved till omgivande järnbruk. Skogen har troligen varit ganska hårt huggen innan nuvarande skogsbestånd. Däremot finns det inte så mycket spår av sentida skogsbruk och under senare tid har naturskogsstrukturerna i området stärkts. Det är även sannolikt att naturbete förekommit i området.

1.3 Områdets bevarandevärden

1.3.1 Biologiska bevarandevärden

Området består av olika värdekärnor bestående av barrnaturskog, mer specifikt grandominerad barrblandskog med 160-åriga tallar och granar. Välväxta gammeltallar upp till 200 år med pansarbark och krumma grenar i trädtopparna förekommer. Död ved finns i måttlig mängd i området och utgörs av stående och omkullfallna torrakor av framförallt gran. Enstaka lågor efter stambrott på grund av röta förekommer också, dock sparsamt.

Skyddsvärda fågelarter listade i fågeldirektivet (2009/147/EG) är påträffade inom eller i direkt anslutning till området, t.ex. Pärluggla (*Aegolius funereus)* och spillkråka (*Dryocopus martius*) samt den hotade och rödlistade tretåiga hackspetten (*Picoides tridactylus,* NT).

Även de rödlistade svamparna stjärntagging (*Asterodon ferruginosus,* NT), ullticka (*Phellinus ferrugineofuscus,* NT), gränsticka *(Phellinus nigrolimitatus,* NT), och tallticka *(Phellinus pini,* NT), är påträffade i området. Därutöver har signalarter för höga naturvärden som vedticka (*Phellinus viticola),* gammelgranlav (*Lecanactis abietina*), garnlav (*Alectoria sarmentosa,* NT) och knärot (*Goodyera repens,* NT) noterats i området.

1.3.2 Kulturhistoriska bevarandevärden

Inom reservatet finns inga kända kulturhistoriska bevarandevärden.
På fastigheten, men utanför naturreservatet, finns flera kulturhistoriska lämningar och fornlämningar registrerade, nämligen boplatser och en kolningsanläggning.

1.3.3 Geovetenskapliga bevarandevärden

Inga speciella geovetenskapliga bevarandevärden är kända inom reservatet. Bergarterna i området består av granitoid och underordnad syenitoid från den svekokarelska orogenesen. Jordarten är i huvudsak morän, men med torv i de båda myrarna och ett tunt/osammanhängande ytlager av torv mellan myrarna. Sluttningarna inom reservatet är svallade och visar spår efter strandvallar efter det att landet höjt sig över havet sedan istiden. Uppe i nordöstra hörnet av reservatet finns en liten yta med svallsediment i form av grus.

1.3.4 Bevarandevärden för friluftsliv
Området är inte av någon stor betydelse för friluftslivet. En gammal stig (kyrkostig) passerar igenom reservatets nordöstra hörn, i övrigt finns inga stigar i reservatet.

1.4 Källförteckning

- Gärdenfors, U. (ed), 2010, Rödlistade arter i Sverige 2010, Artdatabanken, SLU, Uppsala
- Länsstyrelsens inventering av området, 2012 och 2013, Länsstyrelsen i Gävleborg
- FMIS (Fornsök), Riksantikvarieämbetets hemsida: www.raa.se
- Prospektsbeskrivning: ”Sandviken Jäderfors 3:1- Där tiden stod still…” 2013, Areal – Fastighetsförmedling, Sandviken.
- Data från SGUs databas, www.sgu.se

PLANDEL

2. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

De skogliga naturvärdena är knutna dels till att skogen är gammal och naturskogsartad och dels till inslaget av löv, framförallt asp. Det finns idag ingen anledning att gå in och gynna löv genom aktiv skötsel och det är svårt att bedöma om det kommer att behövas i framtiden. Skogen delas därför endast in i ett skötselområde, även om skogstypen varierar något.

Skötselområdena är:
1: Barrblandskog med främst fri utveckling
2: Skogsklädd myr samt mindre vattendrag
3: Information och friluftsliv

Skötselplanens skötselområde 1: Barrblandskog med främst fri utveckling, ca 43 ha

Området består av barrblandskog, lövblandad barrblandskog och granskog. Skogen har spår av skogsbruk men inte så mycket av sentida spår. 160-åriga tallar och granar förekommer samt gammeltallar upp till 200 år med pansarbark och krumma grenar i trädtopparna. Inslag av aspar samt måttlig mängd död ved.

Målbild
En flerskiktad barrskog med rikligt med tallöverståndare och död ved i olika nedbrytningsstadier. Området utgörs av naturskog där äldre tallar förekommer rikligt, och bitvis finns det även gott om gammal senvuxen gran. Inslag av björk och asp. Med tiden kommer mängden död ved att öka genom naturligt avdöende. Arealerna av angivna naturtyper förändras mycket lite och enbart som en följd av naturliga processer.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:
- Barrskogen är fortsatt flerskiktad och utvecklas mot naturskog.

Skötselåtgärder
Inga skötselåtgärder är för närvarande planerade i området. Barrskogen utvecklas fritt genom intern dynamik och blir gradvis alltmer naturskogsartad genom att mängden död ved, gamla träd etc. tilltar.

I denna skötselplan föreskrivs huvudsakligen fri utveckling, men skötselåtgärder kan komma att vara nödvändiga och prioriterade i framtiden. Om 10-15 år bedöms det vara lämpligt att se över behov av skötsel för att öka flerskiktning och gynna eller säkerställa utvecklingen av lövträd, då särskilt asp.

Skötselplanens skötselområde 2: Skogsklädd myr samt mindre vattendrag, ca 14 ha

Porsmuren som sträcker sig in i den centrala delen av naturreservatet är en tallmosse med skvattram. Denna mittersta del av har tagits med i reservatet främst som arronderingmark/skyddszon för att få en bra sammanhängande form på naturreservatet. Myren är dikad och dikena sträcker sig även in den södra delen av reservatet. Ett mindre vattendrag sträcker sig rakt igenom området och mynnar tillslut ut i Jädraån. Bäcken är rensad och utgrävd/rätad i vissa partier.

Målbild
En naturlig bäck rinner genom området och våtmarken avvattnas inte utan har en naturlig hydrologi.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:
- Våtmarkernas hydrologi påverkas inte negativt av mänskliga ingrepp.

Skötselåtgärder:
Inga skötselåtgärder är för närvarande planerade i området. Åtgärder i vattnet, såsom restaurering av bäcken samt återställning/åtgärd av markavvattningen genom igenfyllning av diken kan genomföras om det visar sig vara önskvärt i framtiden.

Skötselplanens skötselområde 3: Information och friluftsliv

Området är av litet intresse för friluftslivet. En skogsbilväg passerar längs med reservatets norra gräns, men skogsbilvägarna i området är bommade på flera ställen. En gammal stig (kyrkostig) passerar igenom reservatets nordöstra hörn, i övrigt finns inga stigar i reservatet.

Bevarandemål:

- Naturreservatets gränser ska vara tydligt markerade.
- En väl underhållen informationsskylt med beskrivning av naturreservatet ska finnas.

Skötselåtgärder:

Markering av områdets gränser, uppsättning och underhåll av informationsskylt. Den gamla stigen som passerar igenom reservatets nordöstra hörn kommer inte att markeras. Vid behov får fallna träd avlägsnas antingen genom kapning eller genom att de dras undan för att underlätta framkomsten på stigen.

3. Uppföljning

Mer information om Länsstyrelsens uppföljning finns i ”Uppföljning av skyddade områden i Gävleborgs län - policy och översiktlig plan 2012”.

3.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Av länsstyrelsen tillförordnade naturbevakare eller andra av länsstyrelsen anlitade entreprenörer ansvarar för dokumentation och rapportering till länsstyrelsen av vilka åtgärder som genomförts och när de genomförts. Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning och utvärdering av genomförda skötselåtgärder sker.

3.2 Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs vart 6:e år för:

- Gränsmarkering
- Informationskylt

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs var 12:e år för:

- Utbredning av naturtyper (areal)

Detta görs inom Gävleborgs läns samlade uppföljning av skyddade områden, enligt fastställd policy och översiktlig plan.

4. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Priori-tering	Finansiering
Markering och underhåll av naturreservatets gränser	Initialt och vid behov	Naturreservatets gränser	1	Skötselanslaget
Informationsskylt sätts upp och underhålls	Initialt	Se karta sidan	1	Skötselanslaget

5. Revidering

Skötselplanen gäller tillsvidare, men bör löpande ses över och revideras vid behov. Om inte tidigare så kan det kan vara lämpligt att skötselplanen revideras om 15 år.

Hamsas naturreservat
Skötselkarta

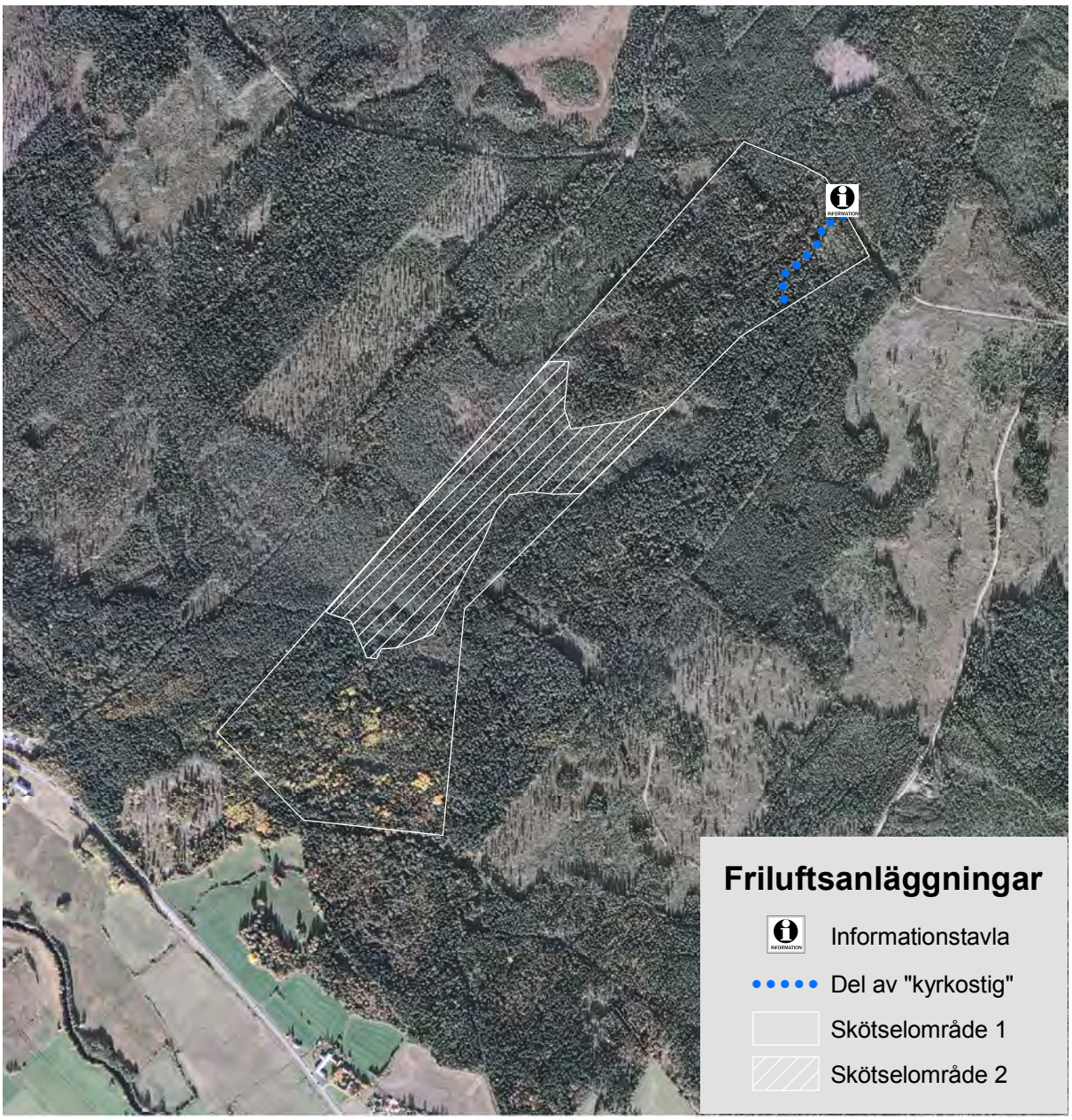

Bakgrundskarta: Ortofoto

Skala 1:15 000

0 125 250 500 Meter

Karta tillhörande skötselplan för Hamsas naturreservat
Gränsen är ännu inte inmätt i fält

Centrumkoordinater N: 6838681 E: 629944

N

© Lantmäteriet

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	010 - 225 10 00	010 - 225 11 50	gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2014-08-18

Dnr 511-6896-2013

bilaga 4

Hamsas naturreservat
Föreskriftskarta

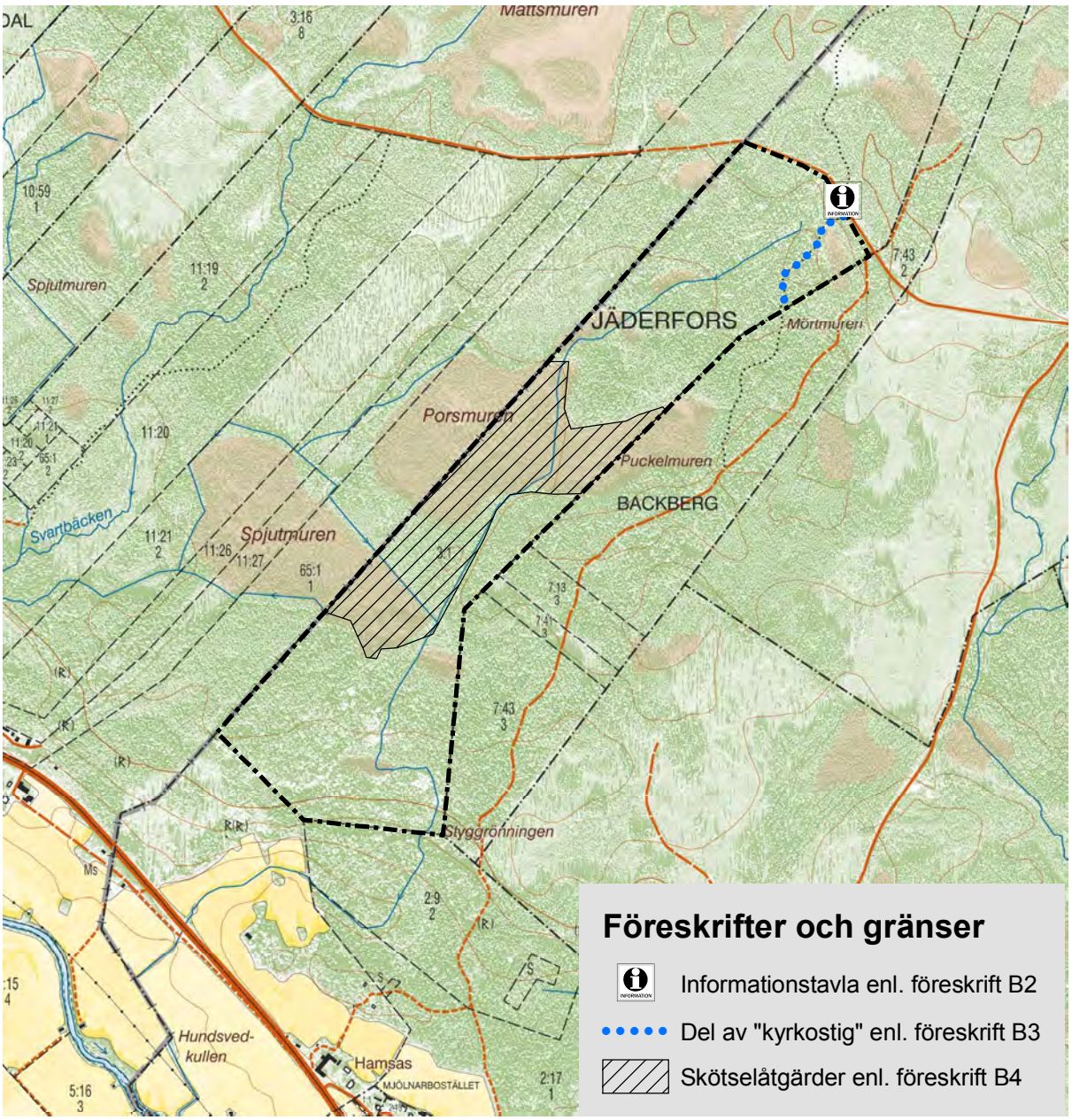

Bakgrundskarta: Fastighetskartan

Skala 1:15 000

0 125 250 500 Meter

Föreskriftskarta för Hamsas naturreservat
Gränsen är ännu inte inmätt i fält

Centrumkoordinater N: 6838681 E: 629944

Naturreservatsgräns

N

© Lantmäteriet

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	010 - 225 10 00	010 - 225 11 50	gavleborg@lansstyrelsen.se

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni göra det *skriftligen* hos **Regeringen, miljödepartementet**.

Brevet med överklagandet skall dock lämnas eller skickas till Länsstyrelsen, 801 70 Gävle.

Skrivelsen med överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet.

Om överklagandet kommer in för sent kan det inte tas upp till prövning.

Ni skall i överklagandet ange vilket beslut Ni överklagar, vilken ändring Ni vill ha och vilka skäl Ni har för ändringen.

Ange Ert namn samt skriv under överklagandet.

Vill Ni veta mera om hur man överklagar kan Ni ta kontakt med Länsstyrelsen, telefon 010-225 10 00

UPPLYSNINGAR

Regeringen prövar efter överklagande beslut av statliga myndigheter i frågor som rör bildande av naturreservat, utom frågor om ersättning, (18 kap 1 § miljöbalken).

Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen och Fiskeriverket får överklaga beslut om bildande av naturreservat (40 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.).

Beslut om bildande av naturreservat får även överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot samt den myndighet, kommunala nämnd eller annan som enligt vad som är särskilt föreskrivet i balken eller i föreskrifter meddelade med stöd av balken har rätt att överklaga. Denna paragraf innebär inte någon inskränkning av rätten att överklaga enligt bestämmelser i rättegångsbalken (16 kap 12 § miljöbalken).